Title of Programme: मराठी भाषा गौरव दिन

Name of Organizing Department: मराठी विभाग

Name of the Coordinator of the Programme: विभाग प्रमुख डॉ. संजय शिंदे

Date of the Programme: 24.2.2018

Venue: Hutatma Rajguru Mahavidhyalay, Rajgurunagar

Target Group: मराठी विभाग

Number of Participants: 170 (109 Girls + 61 Boys = 170)

Name of Resource Person: - कवी भरत दौंडकर

Total Expenditure for the Programme : 5000

Source of Funding: Hutatma Rajguru Mahavidhyalay, Rajgurunagar

Report: मराठी भाषा गौरव दिन कार्यक्रम अहवाल

महाराष्ट्राला प्रबोधनाची मोठी परंपरा असुनही समाज संकुचित होत चालला आहे. स्वच्छ अभियानाच्या झाडूने माणसाच्या मनातील जातीपातीचा, अंधश्रध्देचा, दांभिकतेचा कचरा कसा झाडायचा हा प्रश्न गंभीर असून वाढते सामाजिक बहिरेपण समाजारोग्यासाठी घातक असल्याचे प्रतिपादन कवी भरत दौंडकर यांनी केले. ते हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयात मराठी विभागाच्या वतीने मराठी भाषा गौरव दिनाचे औचित्य साधून आयोजित कार्यक्रमात माता, माती व संस्कृती या विषयावर बोलत होते. या प्रसंगी प्राचार्य डॉ.एस.बी.पाटील, उपप्राचार्य डॉ. संजय शिंदे, प्रा.व्ही डी. कुलकर्णी, विद्यापीठ प्रतिनिधी हरिप्रसाद खळदकर, कला व वाणिज्य शाखेतील प्राध्यापक, विद्यार्थी उपस्थित होते.

भरत दौंडकर यांनी बोलताना प्रत्येकाने मातीशी इमान ठेवायला हवे असे सांगून शेती विकून मौज करणाऱ्यांवर आधारित 'गोफ' कविता सादर केली. गुंठा गुंठा जमीन विकून गोफ गळयात आला असला तरी उद्या एक एक प्लेट माती हुंगायला रक्त डोळ्यात येईल या वास्तवाची त्यांनी जाणीव करून दिली. नोटबंदीमुळे सामान्यांचे नुकसानच झाले असून नोटांचे रंग बदलले परंतु गरिबीचा रंग तसाच असल्याची अस्वस्थता मांडली. विचारवंतांच्या हत्येबद्दल चिंता व्यक्त करताना अजून किती जणांच्या रक्ताने आपली माती मलीन होणार आहे. दाभोलकरांच्या खूनाची केस नक्की उलगडणार आहे की तुकारामांसारखी वैकुंठात विलीन होणार आहे असा प्रश्न व्यवस्थेला विचारून 'स्वप्नांचे खून' ही कविता सादर केली.कलाकेंद्रांमधून पोटासाठी नाचणाऱ्या बायकांचं दु:ख सांगणारी 'घुंगरू' कविता, विज्ञान युगातही बुवाबाजीच्या नादी लागणाऱ्यांसाठी'जेलमध्ये गेलेल्या बाबाची कहाणी', ही उपहासात्मक कविता तसेच दगड फोडणाऱ्या मुलांच्या शिक्षणाची व्यथा मांडणारी 'भटकी शाळा' अशा अनेक कविता सादर करून अनेक ज्वलंत प्रश्नांवर, सामान्यांच्या वेदनेवर कवितेतून त्यांनी फुंकर घातली.

S.Y. B.A

माझी कविता वाङ्मयीन मूल्यांपेक्षा मानवी मूल्यांना महत्त्व देणारी असल्याने सर्वसामान्यांच्या वेदना कवितेतून मांडतो असे ते म्हणाले. या प्रसंगी शिरूर तालुक्यातील निमगाव-म्हाळुंगी या छोट्याशा गावापासून सुरू होऊन प्रसिध्दीच्या शिखरापर्यंत पोचलेला कवितेचा प्रवास त्यांनी उलगडून दाखविला. विद्यार्थ्यांकडे जर प्रतिभा आणि कल्पनाशक्तीच्या साहयाने नेमक्या शब्दात वास्तवाचे नेटके दर्शन घडविण्याची क्षमता असेल तर कवितेचं क्षेत्र करियर म्हणून निवडायला हवे असे आवाहन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

प्राचार्य डॉ.एस.बी.पाटील यांनी मराठी विभाग सातत्याने भाषा व वाचन संस्कृतीच्या विकासासाठी करीत असलेल्या प्रयत्नांबद्दल समाधान व्यक्त करून मराठी भाषा हा फक्त अभिमानाचा विषय न होता ती ज्ञानभाषा होण्यासाठी सामुहिक प्रयत्नांची गरज व्यक्त केली.

मराठी विभागातील विद्यार्थ्यांनी आपापल्या गावातून संकलित केलेल्या लोकगीतांचा 'लोकजागर' नावाच्या संपादित विशेषांकाचे प्रकाशन या वेळी करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक व पाहुण्यांचा परिचय डॉ. संजय शिंदे यांनी केला. सूत्रसंचालन डॉ. बाळासाहेब अनुसे यांनी तर आभार प्रा.वर्षा कांबळे यांनी मानले.

डॉ. संजय शिंदे
मराठी विभाग प्रमुख
हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय
राजगुरुनगर,ता.खेड,जि.पुणे.

(९)

मराठी विभाग आणि मराठी वाङ्‌मय मंडळ यांच्या वतीने दि. २७।२।२०१८ रोजी स. ९.३० वा कै. विठ्ठलराव कुदेपाटील सभागृहात मराठी राजभाषा दिनाचे औचित्य साधून प्रसिद्ध कवी मा. श्री. भरत दौंडकर यांचे 'माता, माती आणि संस्कृती या विषयावर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मा. प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील होते. सदर कार्यक्रमास खालील विद्यार्थी उपस्थित होते.

नाव	वर्ग	सही.
1) शेळके ऋतुजा शांताराम	F.Y.B.A	Amethar
2) भवलकर निकिता बाळासो	F.Y.B.A	[illegible]
3) पानसरे कोमल गोरक्ष	F.Y.B.A	Pansare
4) घुमटकर कंचन रविंद्र	F.Y.B.A	[illegible]
5) पोंडकर मोनिका मोहन	F.Y.B.com	[illegible]
6) चौधरी ऐश्वर्या जनार्दन	F.Y.B.com	Chaudh
7) सोंडकर सोनल बाळु	F.Y.B com	[illegible]
8) थोरात प्रिती बाळासाहेब	F.Y.B com	Thate
9) कुलकर्णी गौरी संजय	F.Y.B.com	G.S. kulkarni.
10) जगर दिक्षा सदाशिव	F.Y.B.A	Diksha
11) माळी प्रियांका तानाजी	F.Y.B.A	Pradi
12) पारधी आस्मिता छंदा	F.Y.B.A	Pardhi
13) बनकर नेहा प्रमोद	F.Y.B.com	[illegible]
14) पारोळे प्रांजली बाळासाहेब.	F.Y.B.com	Parlole
15) पवार ऋतुजा शांताराम	F.Y.B.com	R.S.Pawar
16) पाटोळे प्रतिक्षा सुभाष	F.Y.B.com	Patole
17) पाटोळे अंकिता जगन्नाथ	F.Y.B.com	Antec
18) दौंडकर कल्याणी नवनाथ	F.Y.B.com	Daundkar
19) कोहिणकर किर्ती बाळासाहेब	F.Y.B.com	[illegible]
20) टोके निर्मला छगन	F.Y.B.A	[illegible]
21) पवार शितल नन्दु	S.Y.BA	Shpawar
22) गोरे अंजली राजेंद्र	S.Y.B.A	A.R.Gore
23) दौंडकर शितल उत्तम	S.Y.BA	Shundke
24) थोरे संगीता किसन	S.Y.B.A.	Thore.
25) आरकडे वैष्णवी दादासाहेब	F.Y.B.A	[illegible]

(2)

	नाव	वर्ग	सही
26)	बोरकर पायल बाबाजी	F.Y.B.A	Borkar
27)	पवार योगिनी अण्णा	F.Y.B.A.	Pawar
28)	पोखडे राणी शंकर	F.Y.B.A.	[illegible]
29	डावखरे काजल भानुदास	F.Y.B.A	Dawkhare
30	मांजरे अनुजा बबन	F.Y.B.A	[illegible]
31	मांजरे दिशा दिनकर	F.Y.B.A	[illegible]
32	बोऱ्हाडे काजल बाळासाहेब	F.Y.BCom	K.B.Borhade
33	सांडभोर वैशाली शिवाजी	F.Y.BCom	[illegible]
34	सांडभोर प्रतिमा शंकर	F.Y.B.Com	Sandbhor
35	बोऱ्हाडे आरती नवनाथ	F.Y.B.com	Borhade
36	स्वाती सुखनंदन अंभोरे	F.Y.B.com	swati
37	सातपुते विद्या सोपान	S.Y.B.A	[illegible]
38)	राउपिसे ज्योती नवनाथ	S.Y.B.A	J.N.Raupise
39)	कराळे प्रतिक्षा भरत	S.Y.BA	Karale
40)	शिंगाडे प्रतिक्षा सुभाष	S.Y.B.A	Singade
41)	मिटकरी मोनिका अनिल	S.Y.B.A	Mitkare
42)	पिंगळे अरविंद रामदास	S.Y.B.A	A.R.Pingale
43)	अरकुड सायली रामभाऊ	F.Y.B.A	[illegible]
44)	सांगडे देवयानी संदीप	T.Y.B.A	[illegible]
45)	शिंदे जयश्री महादु	T.Y.B.A	[illegible]
46)	थोरात सपना युवराज	T.Y.B.A.	[illegible]
47)	मांजरे काजल कोंडुराम	T.Y.B.A	M.kajal
48)	मुसळे जनता तुकाराम	S.Y.B.A	Musale
49)	जाधव शितल राजेंद्र	F.Y.BCom	S.R.Jadhav
50)	कांबळे राधिका हनुमान	Fy.BCom	Kamble
51)	गायकवाड श्वेता जयसिंग	S.Y.B.A	Shweta
52)	शिंदे वंदना बाळू	T.Y.B.A.	V.B.Shinde
53)	भालके प्रियंका शिवाजी	T.Y.B.A	[illegible]
54)	शिंदे प्रतिक्षा मारुती	T.Y.B.A	[illegible]
55)	धनश्री भरत ढोरे	F.Y.B.A	Dhore
56	पाटील वर्षा चंद्रकांत	F.Y.B.A	Patil
57	तनपुरे अर्चना अशोक	F.Y.B.A	[illegible]
58	नरवडे कमल शिवाजी	FYB Com	Narwade
59)	श्रद्धा चांगदेव भांबुरे	F.Y.B.Com	Bhambure

60	वोबले अक्षदा बाळासाहेब	F.Y. B.Com	Bombe
61	मोहळे ज्योती अशोक	F.Y. B.com	[illegible]
62	काशिद योगिता बाळासाहेब	S.Y. B.A	[illegible]
63	पठ्ठमकर मयांकी चंद्रकांत	F.Y. B.com	Bobhankar
64	कोहिनकर पौर्णिमा विजय	F.Y. B.com	Pkohinkar
65	शारशोटे अभिलाषा किसन	F.Y. B.com	Abhilasha
66	ढोरे तनुजा महादेव	F.Y. B.com	T.m.dhore
67	झांबुरे पुजा सुखदेव	F.Y. B.com	Shamburre
68	डुबे उज्वला बबन	F.Y B.Com	U.Dube
69	जरे पुनम शंकर	F.Y B.com	Jare
70	सांडभोर ऐश्वर्या दिलीप	F.Y B.com	Sandbhor
71	टाकळकर हे सिमरन रामदास	F.Y B.com	[illegible]
72	साळुंके अपूर्वा अनिल	F.Y B.com	Apurva
73	पोलेकर योगिता देवराम	F.Y B.com	Polekar
74	मोरे रोहिणी छब	F.Y B.com	Rohini
75	रणपिसे श्वेता ज्ञानेश्वर	F.Y.B.com.	Shweta
76	शेलार प्राची संदिप	F.Y. B.com.	[illegible]
77	खुटवड दिप्ती भरत	F.Y. B.com	[illegible]
78	राउत आश्विनी भरत	F.Y. B. com	[illegible]
79	टव्हे रेश्मा रमेश	S.Y. BA	[illegible]
80	शीला सोपान शारशोटे	F.Y. B.A	sheela
81	शिंदे आरती मधुकर	F.Y B.com	Shinde
82	नेहेरे अक्षदा विश्वास	F.Y. B.COM	A.V.Nehere
83	पोळ प्रियांका बाळू	F.Y. B.com	[illegible]
84	गायकवाड तेजल विलास	F.Y. B.com	Tgaikwad
85	वाड प्रियांका मारुती	F.Y. B.com	[illegible]
86	वाड मनिषा संभाजी	F.Y. B.com	[illegible]
87	मुजावर शितल सिताराम	F.Y. B.com.	[illegible]
88	क्षिरसागर अक्षता संदिप	F.Y. B.com	[illegible]
89	शुभे प्रियंका शंकर	F.Y. B.com	[illegible]
90	साळुंके भाग्यश्री नारायण	F.Y.B.A	Bhagyashree N.S.
91	सावंत मोनिका भाऊसाहेब	F.Y.B.A	M.B.Sawant
92	मांजरे काजल दत्तात्रय	F.Y.B.A	[illegible]
93	बेल्हेकर वैष्णवी कच्छा	F.Y.BA	V.K.Belhekar
94	मांजरे नुतन अर्जुन	F.Y.B.A	Manjare

8

95)	टाकळकर सुवर्णा उत्तम	F.Y.B.A	S.U. Takalkar
96)	सुतार स्नेहल बाळू	F.Y.B.A	S.B. Sutar
97	खुर्पे प्रांजल दत्तात्रय	F.Y.B.A.	[illegible]
98	पवळे प्रतिक्षा बाळासाहेब	F.Y.B.A	[illegible]
99	जाधव स्नेहल तुकाराम	F.Y.B.A	Snehal
100	गार्डी प्रियांका दत्तात्रय	F.Y.B.A	[illegible]
101	वाडेकर पुजा साहेबराव	F.Y.B.A	Wadekar
102	पिंगळे पुजा अशोक	F.Y.B.A	Pooja
103	भारमळ वर्षा लक्ष्मण	F.Y.B.A.	[illegible]
104	सोनवणे प्रतिक्षा राजाराम	F.Y.BA	[illegible]
105	पारधी दिपाली नानाभाऊ	S.Y.B.A	D.N. Pardhi
106	काळे रेखा मुरलीधर	S.Y.B.A	Kale. R.M.
107	राऊत प्रियांका रत्नाकर	S.Y.B.A	Raut
108	आल्हाट प्राजक्ता शंकर	S.Y.B.A	[illegible]
109	मोजरे आरती राजाराम	S.Y.B.A	[illegible]

मराठी विभाग प्रमुख
हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय
राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे.

(४) दि. २८/२/२०१८

नाव	वर्ग	रोल नं	सही
1) धारक शशिकांत रामदास	SY. BA	151	Adhak
2) वायकर सुनिल धोंडिबा	SY. BA	22	Sukes
3) पिंगळ सुशिल महाळुंकर	S.Y.B.A.	338	[illegible]
4) गोपाळे किरण दत्तात्रय	F.Y.B.A.	28	Gopale
5] वाडेकर शुभम पंडित	F.Y.B.A	19	[illegible]
6] शाकुल उमेश उद्धव	F.Y.B.A	80	[illegible]
7) भुमर अर्जुन भांबुरे	F.Y.B.A	585	T.A Bhambure
8) अनोटे राहुल राजेंद्र	F.Y.B.A	491	[illegible]
9. गाढवे चंद्रकांत प्रभाकर	F.Y.B.A	30	[illegible]
10) भुजबळ सौरभ तुळशीराम	F.Y.B.A	73	Bhujbal
11) नामदेव नाथा भोसले	FY. BA	67	[illegible]
12] आल्हाटे वैभव युवराज	F.Y. B.Com	128	[illegible]
13] डेरे प्रतिक उत्तम	F.Y B.com	201	[illegible]
14] वाडकर अभिराज भागचंद	F.Y. B.com	202	Abhiralekar
15) मलके प्रज्ञम कैलास	F.Y. b.com	69	[illegible]
16) कदम आकाश गुलाब	F.Y. b.com	48	[illegible]
17) वाटकर श्रीनाथ रंगनाथ	F.Y B Com	250	[illegible]
18) दिघे अविनाश राजाराम	F.Y. BCom	157	Dighe
19] सांडभोर प्रकाश सुनिल	F.Y.B.com	129	[illegible]
20) शिवम दिलीप कदम	F.Y.B.COM	228	[illegible]
21) रोहित रामदास सांडभोर	F.Y.B.Com	90	[illegible]
22] टिलेरे गणेश दयाराम	F.Y.B.A	93	Ganesh
23] मोरे मयुर आत्माराम	F.Y.B.A	57	[illegible]
24) पायाळे प्रफुल्ल ज्ञानेश्वर	F.Y.B.A	74	[illegible]
25) गायकवाड सिद्धार्थ छगन	F.Y.B.A	66	[illegible]
26] नवले स्वप्नील बाळासाहेब	F.Y.B.A	519	[illegible]
27] कारले नितिन अशोक	F.Y.B.A	417	[illegible]
28) सांडभोर आदित्य सुनिल	F.Y.B.A	11	[illegible]
29) पवार दिपक राम	F.Y.B.A	09	Pawar
30) पोखरकर अजित कैलास	F.Y.B.A	23	[illegible]
31) टेकेकर अभिषेक बाळू	F.Y.B.A	13	[illegible]
32) भोसले संदेश जयवंत	F.Y.B.Com	231	Bhosale
33) सोनावणे कमलेश दिनेश	F.Y.B.com.	67	[illegible]
34] सावके प्रतिक कुमार	F.Y B.com	132	[illegible]
35) जैद सचिन कैलास	SY.BA	251	[illegible]

(६)

	नाव	वर्ग	रोल	सही
36	भोगाडे सर्जेराव सुरेखा	T.Y.B.A	07	Bhogade
37	कुडेकर स्वप्नाली बारकू	T.Y.BA	27	Kudekar
38	मुळुक प्राजक्ता रामदास	T.Y.B.A	157	P R MULUK
39	बुटे अपेक्षा सदाशिव	FY.BA	406	Bute
40	तळेकर पूजा ज्ञानेश्वर	F.Y.B.A	423	Talekar
41	पडवळ मोनिका संजय	F.Y.B.A	589	Padwal
42	कुंभार अनुजा विजय	F.Y.B.Com	05	Kumbhar
43	बारणे प्रियांका महादेव	F.Y.Bcom	140	Barne
44	गाडे प्रतिक्षा बबन	S.Y.B.A	203	Gade
45	दौंडकर नंदिनी किसन	S.Y.B.A	244	Daundkar
46	गारगोटे पूजा किसन	F.Y.Bcom	169	[signature]
47	शेंडे रेवती श्रीकांत	F.Y.Bcom	166	[signature]
48	गारगोटे रुपाली उत्तम	F.Y.Bcom	156	[signature]
49	डोंगरदिवे रूपाली दिलीप	F.Y.B.Com	150	[signature]
50	फाटकर निकिता सत्यवान	F.Y.B.Com	158	Fhatkar
51	म्हसाडे गौरी भाऊसाहेब	F.Y B.com	151	Mhasade
52	तनपुरे शुभांगी कांतीलाल	F.Y.B.COM	154	[signature]
53	मेचकर आरती मारुती	S.Y.B.A	11	Mechkar
54)	गाडे वैष्णवी अर्जुन	S.Y.B.A	124	Gade
55)	ठोकरे अश्विनी भागुजी	S.Y.B.A	275	[signature]
56)	गोडे सीमा आत्माराम	S.Y.B.A	172	Gode
57)	मोरमारे प्रमिला विठ्ठल	S Y B A	108	Pramo
58)	डावरे सायली पंढरीनाथ	S.Y.B.A	106	[signature]
59)	बिराजदार लक्ष्मी गजू	SYBA	109	[signature]
60)	निघुन सोनल दत्ता	F Y Bcom	384	[signature]
61)	बोंगार रोहिणी कोंडू	F Y B Com	402	Bongare

[signature]
डॉ. संजय शिंदे
मराठी विभाग प्रमुख
हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय
राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे.

उपस्थित विद्यार्थी

कवी भरत दौंडकर यांचा सन्मान करताना प्राचार्य डॉ. एस.बी.पाटील

कवी भरत दौंडकर आपल्या कविता सादर करताना

कवी भरत दौंडकर – माता, माती आणि संस्कृती

कल्पनांच्या पल्याड एका वेगळया दुनियेत घेऊन जातो तो म्हणजे कवी, **वास्तवाचे एक नेटके** दर्शन घडवितो तो म्हणजे कवी, आपल्या **शब्दांच्या प्रभुत्वावर भावनांचा** मेळ साधतो तो म्हणजे कवी.....

सध्या महाराष्ट्राच्या अनेक **ज्वलंत प्रश्नांवर, सर्वसामान्यांच्या अनेक वेदनांवर** आपल्या कवितेच्या माध्यमातून **फुंकर घालणारा, ज्याला मातीचे भान आणि जान** आहे असा एक **संवेदनशील कवी,** म्हणजे भरत दौंडकर....

आपल्या शेजारच्या शिरूर तालुक्यातील **निमगाव म्हाळुंगी** या छोटयाशा गावात **दगड – खडी फोडणा–या आईवडिलांच्या पोटी** त्यांचा जन्म झाला. ते लहान असतानाच वडील त्यांना सोडून गेले. **'माझ्या नव्या वहीसाठी बाप भिजला घामानं** । त्याची मळालेली बंडी मला ध्वजाच्या समान' अशी भावना व्यक्त करणारी कविता त्यांनी वडिलांवर लिहिली आहे.....

त्यांचं शिक्षण डी.एड. पर्यंत...

२०१३ साली **'गोफनीतून निसटलेला दगड'** हा त्यांचा कवितासंग्रह प्रकाशित झाला. **विशाखा सारख्या** मानाच्या पुरस्कारासह **११ राज्यस्तरीय पुरस्कार** आणि ७ प्रादेशिक पुरस्कार त्यांना मिळाले आहेत. **२ विद्यार्थ्यांनी** त्यांच्या या कवितासंग्रहावर **एम.फिल साठी** शोधप्रबंध सादर केला आहे. अनेक **वाङमयीन नियतकालिके, दिवाळी** अंकासाठी ते सातत्याने लिहित असून **शेतक–यांच्या आत्महत्या** या विषयाला अनुषंगून **सुमारे १११ कवितांचे** ते संपादन करीत आहेत.

मुंबईच्या यशवंतराव चव्हाण नाटयमंदिरात सादर केलेल्या पहिल्या कवितेपासून सुरू झालेला त्यांचा **काव्य सादरीकरणाचा** प्रवास **अखिल भारतीय मराठी साहित्य** संमेलन, **जागतिक मराठी साहित्य संमेलनांपासून आकाशवाणी ते सर्व मराठी टी.व्ही** चॅनेल – म्हणजे आयबीएम लोकमत, झी २४ तास, एबीपी माझा, टीव्ही ९, साम मराठी, मी मराठी, सह्याद्रिपासून **तुमच्या आमच्या मनापर्यंत जाऊन पोचला आहे.**

त्यांच्या अनेक कविता अंतर्मूख करणा–या आहेत. त्यामध्ये शेती विकून मौज करणा–यांचे वर्णन करणारी **'गोफ' ही** कविता असेल किंवा महाराष्ट्रातील मोठे विचारवंत असलेले ज्यांनी शिवाजी कोण होता हे पुस्तक लिहिलं होतं त्या गोविंद पानसरे यांच्या हत्येनंतर त्याच रात्री प्रवासात लिहिलेली **'स्वप्नांचे खून'** नावाची कविता असेल किंवा **बुवाबाजीवरील कविता** जी 'येथून पुढे अध्यात्माच्या नशेचा सत्संग जेलमध्येच घडेल' असे सांगते तर खाण कामगारांच्या मुलांची व्यथा मांडणारी '**भटकी शाळा**' नावाची कविता असेल किंवा 'आईसारखं दिसणारं शरीर बाईसारखं नाचतं' अशी कोल्हाटी समाजातील नाचणा–या बायकांची भयान वास्तव मांडणारी **'घुंगरू'** नावाची कविता असेल... ज्या कोणत्याही संवेदनशील मनाला अक्षरश: अंतर्मूख करून विचार करायला प्रवृत्त करतात.

सरजी, मला **ज्या कविता भावल्या** त्यांची एक डायरी आहे त्यात तुमच्या या सर्व कवितांचा समावेश आहे. आणि त्या उत्सुकतेतूनच तुम्हाला या ठिकाणी येण्याची आम्ही विनंती केली. असो....

त्यांच्या **कवितांचं कौतुक** अभिनयाचे बादशहा असलेले नाना पाटेकर, विक्रम गोखले यांनी केले आहे. कवितेमुळे कवी व अभिनेते सौमित्र उर्फ किशोर कदम, सयाजी शिंदे त्यांना मित्र म्हणून लाभले. पत्रकार महावीर जौंधळे, बिनपटाची चौकट लिहिणा–या इंदूमती जौंधळे यांचा सहवास व मार्गदर्शन लाभले. तर वात्रटिकाकार रामदास फुटाणे, कवी विठ्ठल वाघ यांचे त्यांना प्रोत्साहन मिळाले आहे.

अशा प्रकारे अनेक **वास्तववादी कविता** लिहिणारे, **सामान्यांची सुखदु:खे** कवितेच्या माध्यमातून अभिव्यक्त करणारे, कवितेतं **वाङमयमूल्य किती यापेक्षा मानवी मूल्य** किती आहे याला महत्त्व देणारे आणि टीव्हीवरील कवी असूनही गावातल्या सामान्य माणसांत रमणारे कवी भरतजी दौडकर आपल्याला मार्गदर्शन करणार आहेत.

आज **मराठी राजभाषा दिनाचे** औचित्य साधून मराठी विभाग आणि मराठी वाङमय मंडळाच्या वतीने आयोजित करण्यात आलेल्या या कार्यक्रमात कवी भरत दौंडकर यांनी **माता, माती आणि संस्कृती या** विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करून आपल्या काही कवितांचे सादरीकरण करावे अशी मी त्यांना विनंती करतो.

लोकमत पुणे, सोमवार, दि. २६ फेब्रुवारी २०१८ ४

सामाजिक बहिरेपण भविष्यासाठी घातक : दौंडकर

लोकमत न्यूज नेटवर्क

राजगुरुनगर : महाराष्ट्राला प्रबोधनाची मोठी परंपरा असुनही समाज संकुचित होत चालला आहे. स्वच्छ अभियानाच्या झाडूने माणसाच्या मनातील जातीपातीचा, अंधश्रद्धेचा, दांभिकतेचा कचरा कसा झाडायचा हा प्रश्न गंभीर असून वाढते सामाजिक बहिरेपण समाजारोग्यासाठी घातक असल्याचे प्रतिपादन कवी भरत दौंडकर यांनी केले.

हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयात मराठी विभागाच्या वतीने मराठी भाषा गौरव दिनाचे औचित्य साधून आयोजित कार्यक्रमात 'माता, माती व संस्कृती' या विषयावर बोलत होते.

या प्रसंगी प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य डॉ. संजय शिंदे, प्रा. व्ही. डी. कुलकर्णी, विद्यापीठ प्रतिनिधी हरिप्रसाद खळदकर, कला व वाणिज्य शाखेतील प्राध्यापक, विद्यार्थी उपस्थित होते.

महाविद्यालयातील मराठी विभागातील विद्यार्थ्यांनी आपापल्या गावातून संकलित केलेल्या लोकगीतांचा 'लोकजागर' नावाच्या संपादित विशेषांकाचे प्रकाशन कवी भरत दौंडकर यांच्या हस्ते करण्यात आले.

भरत दौंडकर यांनी बोलताना प्रत्येकाने मातीशी इमान ठेवायला हवे असे सांगून शेती विकून मौज करणाऱ्यांवर आधारित 'गोफ' कविता सादर केली. गुंठा गुंठा जमीन विकून गोफ गळ्यात आला असला, तरी उद्या एक एक प्लेट माती हुंगायला रक्त डोळ्यात येईल, या वास्तवाची त्यांनी जाणीव करुन दिली. नोटाबंदीमुळे सामान्यांचे नुकसानच झाले असून नोटांचे रंग बदलले परंतु गरिबीचा रंग तसाच असल्याची अस्वस्थता त्यांनी मांडली.

विचारवंतांच्या हत्येबद्दल चिंता व्यक्त करताना अजून किती जणांच्या रक्ताने आपली माती मलीन होणार आहे. दाभोलकरांच्या खुनाची केस नक्की उलगडणार आहे, की तुकारामांसारखी वैकुंठात विलीन होणार आहे, असा प्रश्न व्यवस्थेला विचारून 'स्वप्नांचे खून' ही कविता सादर केली.

विद्यार्थ्यांकडे जर प्रतिभा आणि कल्पनाशक्तीच्या साह्याने नेमक्या शब्दांत वास्तवाचे नेटके दर्शन घडविण्याची क्षमता असेल तर कवितेचं क्षेत्र करिअर म्हणून निवडायला हवे, असे आवाहन त्यांनी विद्यार्थ्यांना केले.

मराठी विभागातील विद्यार्थ्यांनी आपापल्या गावातून संकलित केलेल्या लोकगीतांचा 'लोकजागर' नावाच्या संपादित विशेषांकाचे प्रकाशन या वेळी करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक डॉ. संजय शिंदे यांनी केले, सूत्रसंचालन डॉ. बाळासाहेब अनुसे यांनी तर आभार प्रा. वर्षा कांबळे यांनी मानले.

वृत्तपत्रातील प्रसिद्धी